

Hana Havelková obdržela in memoriam Cenu manželů Coriových

18.11.2024 - | Fakulta humanitních studií UK

Vůbec poprvé udělila rektorka UK Milena Králíčková k příležitosti oslav 17. listopadu Cenu manželů Coriových za přínos k rovným příležitostem. Cena je pojmenována po manželích Coriových, kteří v roce 1947 společně obdrželi Nobelovu cenu za fyziologii a lékařství. Gerty Theresa Coriová se tak stala první ženou na světě, která získala toto ocenění v lékařství. Manželé Coriovi se poznali na Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze, kde oba absolvovali medicínu. I když oba pocházeli z Prahy, od dvacátých let žili trvale v USA a Nobelovu cenu převzali už jako američtí občané.

Cenu manželů Coriových uděluje rektorka za jednorázovou činnost nebo dlouhodobé působení, například projekt či významný osvětový počín, který napomáhá vytváření rovných příležitostí. Ocenění předala rektorka UK Milena Králíčková spolu s předsedkyní Rady pro rovné příležitosti UK docentkou Irenou Smetáčkovou a členkou kolegia rektorky pro sociální záležitosti a udržitelný rozvoj Lenkou Henebergovou.

In memoriam obdržela Cenu také Hana Havelková, spoluzakladatelka genderových studií na Fakultě humanitních studií UK. Cenu převzali její manžel, profesor Miloš Havelka spolu s jejich dcerou Barbarou Havelkovou, která působí na Oxfordské univerzitě (rozhovor s ní vyšel nedávno v magazínu UK Forum). Druhou oceněnou se stala Alena Macurová z Ústavu bohemistiky pro cizince a komunikace neslyšících Filozofické fakulty UK.

Přínos Hany Havelkové shrnuje nominační dopis na tuto poctu děkanky naší fakulty Věry Sokolové:

"Hana Havelková (1949-2019) byla, a zůstává i nadále, mezinárodně uznávanou osobností v oblasti feministické sociologie a politické filozofie. Celý svůj profesní život zasvětila vzdělávání a výzkumu, prosazování genderového diskurzu ve vědě, vyrovnávání rovných příležitostí a kultivaci akademického prostředí v postsocialistickém období. Je zdaleka nejcitovanější českou i československou feministickou badatelkou a teoretičkou státního socialismu. Kolegové a kolegyně z České republiky i zahraničí, kteří z její práce čerpají a citují její myšlenky a argumenty, pravidelně zmiňují, že Hana Havelková celý život působila na Univerzitě Karlově.

Hana Havelková se zcela zásadní měrou se podílela na rozvoji rovných příležitostí na akademické půdě v České republice. Je autorkou desítek publikací v českém, anglickém a německém jazyce, v nichž formulovala řadu originálních, složitě provázaných hypotéz a argumentů o feministické politické filozofii, genderové teorii kultury a společnosti, feministické epistemologii, ženách ve vědě a reprezentaci žen v politice, médiích a veřejném diskurzu. V polistopadovém období významně přispěla k teoretizaci feministických diskusí mezi "Východem" a "Západem", spoluvytvářela základní konceptuální aparát pro genderovou analýzu státního socialismu, podílela se na orálně-historickém výzkumu životních zkušeností žen jak v období socialismu, tak v kontextu migrace v postkomunistickém období. Impozantní záběr Hany Havelkové, co se širě témat i hloubky jejich zpracování týče, nemá v české feministické sociologii obdoby. V letech 2012 až 2015 Hana Havelková vedla interdisciplinární výzkumný projekt zkoumající proměny genderové kultury v období státního socialismu. Výsledná antologie Politics of Gender Culture under State Socialism byla v roce 2015 oceněna cenou Britské asociace pro slavistická a východoevropská studia (BASEES) jako nejlepší odborná publikace o genderové problematice ve východní a střední Evropě.

Od roku 1994 Hana Havelková přednášela feministickou teorii na půdě Univerzity Karlovy, nejprve v kurzech Feminismus a média na Fakultě sociálních věd, od roku 1996 pak v kurzech Feministické teorie na Institutu základů vzdělanosti, později Fakultě humanitních studií. Na přelomu tisíciletí Hana Havelková stála u zrodu magisterského programu genderových studií na FHS UK, doposud stále jediného magisterského programu svého druhu v České republice i celé střední Evropě, jehož branami za ta léta prošlo více než 600 absolventek a absolventů, každoročně láká téměř dvě stovky uchazečů a uchazeček a jeho anglická verze je příkladem úspěšné internacionalizace. Hana Havelková během své kariéry odvedla nejvíce kvalifikačních studentských prací v historii FHS a inspirovala stovky studujících v nacházení jejich životní cesty.

Své akademické působení Hana Havelková po celou dobu své kariéry doplňovala aktivním zapojením v institucích státní správy i organizacích občanské společnosti, jako byly např. její práce v Evropském středisku UNESCO pro výchovu k lidským právům, práce ve výboru neziskové Nadace Gender Studies, její dlouholeté předsednictví Českého helsinského výboru či práce ve výborech Rady vlády ČR pro rovné příležitosti a zastoupení žen v politice. Od 90. let až do odchodu do důchodu tak naplňovala třetí roli univerzity a kritického občanství a přispívala tak nejen k šíření dobrého jména Univerzity Karlovy, ale i k dobrému příkladu pro mladé generace."

Hana Havelková a její odkaz jsou bytostně spjaty s Karlovou univerzitou, která se hrdě hlásí k významným osobnostem z vlastních řad, které měnily a mění svět k lepšímu. Hana Havelková byla jednou z těchto osobností a ocenění Cenou manželů Coriových představuje vynikající uznání její celoživotní práce v oblasti rovných příležitostí na akademické půdě.

Členka kolegia rektorky pro sociální záležitosti a udržitelný rozvoj Lenka Henebergová, Miloš Havelka, rektorka UK Milena Králíčková, Barbara Havelková a předsedkyně Rady pro rovné příležitosti UK Irena Smetáčková (zleva).

<https://fhs.cuni.cz/FHS-1002.html?locale=cz&news=23907>